

András, Ferenc – Berta-Szénási, Panna (PE-MFTK-AET): Épület és filozófiája: a Stonborough-Wittgenstein ház

Ludwig Johann Josef Wittgenstein. A filozófus, aki építész. Az építész, aki mérnök. A mérnök, aki tudós. A tudós, aki nyelvész. A nyelvész, aki tanár. Ő, aki nem egyszerűen valami. Ő, akinek lényege nem meghatározható, hiszen szubsztanciája örök változásban él. Igazán olyan, mint egy ház. Soha nincs kész, soha nem lehet meghatározni egyetlen fő funkcióját. Fejlődik, bővül, átalakul, romlik, megújul. A jellemzés irányvonalai máris adottak. Ember és háza, amely ebben az esetben filozófus és az általa tervezett háznak felel meg. A Bécs, Kundmann-gasse 19. szám alatti Stonborough-Wittgenstein ház került vizsgálódásom középpontjába. A filozófiai és esztétikai halmazok összehasonlítása a cél, megtalálni a közös nevezőket és felfedezni azon tervezői aktusokat, amelyek közvetítenek a két terület között. A filozófiai kijelentések és kérdések esztétikai úton történő kimondhatóságát vizsgálom, azt a nyelvet, amely a térben válik valósággá. A grammatikai jelenségek ily módon kilépnek klasszikus közegükből, a kimondhatóak kimondhatatlanná válnak.

András Ferenc, PhD, egyetemi adjunktus a Pannon Egyetem Antropológia és Etika tanszékén. Fő kutatási területe a kommunikáció- és az analitikus filozófia, a két terület metszéspontjai: „Space as a Scene of Communication,” *Mobile Studies, Paradigms and Perspectives*, Kristóf Nyíri (ed.), Vienna, Passagen Verlag, 2007. A 2010-ben megjelent *A kommunikációs tér filozófiája* (Budapest, Gondolat Kiadó) című önálló monográfiájában Donald Davidson filozófiájának keretei közt tárgyalja a Saul Kripke Wittgenstein olvasatából kibontott jelentés-szkeptikus paradoxont.

Szerkesztője a kortárs magyar gondolkodókat bemutató sorozatnak. A Brambauer kiadónál eddig megjelent kötetek Nyíri Kristóf, Heller Ágnes, Vajda Mihály filozófiájáról szóló esszék gyűjteményei.

Bölcséleti filmek szerkesztő-rendezőjeként a modern nyugati kultúra változásait nyomon követő dokumentumfilmek készítésében működött közre: *Európa része és egésze* 2010, *Kommunikatív ember* 2009, *Demokrácia-sorozat* 2007.

Atanasković, Lazar (University of Novi Sad): Michael Foucault: On spatial thinking of History

To regard history through space, to draw maps and diagrams instead of repeating the established chronologies; to be a historian, standing against the tradition of history and philosophy established at the end of the 18th century; such a practice is at risk of being condemned and labeled as reactionary, which it isn't. Thinking which stands against the agoraphobia of history and time is, above all, revolutionary. Foucault's archaeology begins where traditional historical thought ends, it enables the establishing of new chronologies, which do not owe their positions to a historical course, but to practices. Still, Foucault is not an archaeologist in the literal meaning of the word; archaeologists excavate, they are oriented towards the deep, whereas Foucault finds the surface much more interesting. The old prejudice that everything important and essential must be hidden is abandoned here. To desanctify a space means to think space and to think spatially, which necessarily implies the uncovering of space as the dimension in which historical changes happen. It also means to free history from its traditional one-dimensionality, and to shatter the hegemony of the concept of time where it is still relatively dominant – in history – because of what Paul Veyne claims that Foucault revolutionizes history. The thought of Foucault can be understood as radical thinking of space, in all his analyses, the concept of *place* is crucial; Foucault speaks about hospitals, jails, asylums, these are the places of

interest for him, as opposed to the usual places of *historical significance* and their typical monumental character. Foucault is fascinated by the concept of place, but is, at the same time, an opponent of the fetishization of place, he is not interested in places where monuments are erected, his archaeology is oriented towards the *other* places, *heterotopias*.

Lazar Atanasković graduated from the Department of Philosophy at Faculty of Philosophy of the University of Novi Sad. His bachelor thesis, titled “Crisis of Philosophy of History: Position of Wilhelm Dilthey's thought,” received the “Doktor Zoran Đinđić” award for the best masters or bachelor thesis in philosophy or sociology. He is currently attending master studies at the same Department. His fields of interest include post-structuralism, philosophy of history and hermeneutics. He participates in numerous activities of the *Gerusia* student's club: he translates texts for the club's journal *Stvar*, and he held a lecture on Foucault's archeology during the *Radikalne teorije* seminar.

Balajthy Ágnes (Debreceni Egyetem): „Drezda csak fedőnév” – rompoétika Térey János *Drezda februárban* című verseskötetében

Drezda városára több szempontból is ikonikus helyként tekinthetünk: míg az „Elba Firenzéje” 1945 előtt az európai kultúra egyik fellegráráként létezett, 1945. február 13-15 közötti lebombázása után a második világháború traumatikus eseményeinek egyik legerőteljesebb szimbólumává vált, nem pusztán a német, de az angolszász kultúra önértelmezésben is marandó nyomokat hagyva. A történelmi városmag rekonstrukcióját ugyanakkor áthatatja az az igyekezet, mely a megbékélés jelképes terévé szándékozik avatni a várost. Előadásomban egy olyan magyar nyelvű verseskötet – a Térey János által jegyzett *Drezda februárban* – Drezda-olvasatait vizsgálom, mely képes számot vetni a hely kulturális emlékezetének eme bonyolult összefüggésrendszerével. Kiinduló tézisem az, hogy a költemények Drezdát elsősorban romvárosként jelenítik meg: kérdéseim tehát arra irányulnak, hogy a jelentésképződés milyen módozatai kapcsolódnak a pozdorjává zúzott építészeti tér nyelvi reprezentációjához. A kötetben működő „romszemantikát” (Aleida Assmann fogalma) tanulmányozva egyrészt megfigyelhető, hogy Térey versnyelve elsősorban a romantika romköltészetének jellegzetes toposzait és poétikai megoldásait hasznosítja újra. Szövegei azonban úgy reflektálnak a rom-tematika költészettörténeti rétegzettségére, hogy megnyílik bennük az a jellegzetesen huszadik századi tapasztalatokhoz kötődő horizont is, melyből a rom fogalma immár a traumáival fonódik össze, s melyből a pusztulás átesztétizálására tett kísérletek képtelennek tűnnek. A versek másrészt rájátszanak azokra a vizuális emlékekre is, melyek a köztudatban összekapcsolódnak Drezda tragédiájával: azaz azokra a pusztulás állapotát bemutató, elhíresült fotográfiákra és filmfelvételekre, melyekről kimutatható, hogy az addig soha nem látott rombolás képi ábrázolásakor a rom-diskurzus korábról ismerős értelemképzési stratégiáira támaszkodnak. (Újra)építés és rombolás, jelentéssé tétel és mindenféle allegorikus értelemlehetőségtől való megfosztás olyan, feszültséggel teli ellentmondások, melyek a kötetben a szövegműködés szintjén is tetten érhetők: ettől válik különösen izgalmassá az a Térey által feltett kérdés, hogy szabad-e ismét beépíteni a szenvedés ikonikussá nőtt helyét, avagy meg kell hagyni a pusztítás önmagának állított emlékművéként.

Balajthy Ágnes. A Debreceni Egyetem hallgatójaként 2012-ben magyar, 2013-ban pedig anglistika mesterszakon szereztem diplomát. 2012-ben első helyezést nyertem el a Humán OTDK kortárs próza szekciójában az Esterházy Péter *Hahn-Hahn grófnő pillantása* című regényéről írott dolgozatommal. Ugyanebben az évben Pro Scientia kitüntetésben részesültem. Jelenleg a DE-BTK Irodalomtudományok Doktori Iskola Magyar és összehasonlító irodalomtudományi alprogramjának doktorandusza vagyok, emellett a József Attila Kör sorozatszerkesztőjeként dolgozom. Érdeklődésem homlokterében egyrészt Térey János munkássága, az írásművészetében kitüntetett jelentőséggel bíró tér- és várospoétika áll: a *Protokoll* című verses regény Budapest-olvasatairól, illetve a *Jeremiás* című drámában szövegtérként megképződő Debrecenről születtek publikációim. Doktori disszertációm egy másik, ám a térbeliség irodalmi reprezentációjához szintén szorosan kötődő problémakör köré szerveződik: azt vizsgálom benne, hogy miként jelenik meg az utazás tapasztalata a huszadik század második felének magyar irodalmában. Az foglalkoztat tehát, hogy az angolszász travel writing studies belátásai miként hasznosíthatóak a magyar nyelvű utazási irodalom kutatásánál, milyen utazó-szobjektumokat mutatnak fel az elemzett (Mészölytől, Esterházytól, Krasznahorkaitól és Téreytől származó) szövegek, és milyen irodalomtörténeti összefüggések rajzolódnak ki ezáltal.

Baráth Szilveszter – Allaga József – Horváthné Baracsi Éva (PE, Georgikon Kar): Az utcasorfák szerepe az ember alkotta térben

Az épített környezet rendszerint messze áll a természetességtől, rideg és élettelen. Sajnálatos módon Keszthely városában is megnőtt a burkolt felületek nagysága; mindannak ellenére, hogy újabb zöldfelületek kialakítását is bevonták a rendezési tervekbe. A nagy, egybefüggő „kőtenger” negatív hatásait a kisméretű egynyári virágágyak, évelő ágyak és kevéske gyepek nem tudják ellensúlyozni, így a szakemberek a fás szárú dísznövényeket alkalmazását javasolják.

A mikroklimát leginkább a fák képesek befolyásolni: árnyékot adnak, hűtik a levegőt, párasítanak, tisztítják a levegőt a porszennyeződéstől, oxigénnel látják el minket, mérséklék az időjárási szélsőségek hatásait. Ehhez azonban a fáknek egészségeseknek kell lenniük, megfelelő méretűeknek, és az ökológiai igényeiket is ki kell elégíteni. A városi környezetben a fák számára a víz a legfontosabb faktor, melynek pótlása egyszerűen megoldható lenne, ha a fenntartók is szívükön viselnék e fontos környezetalkotó elemek életfeltételeinek javítását.

Vizsgálataink egyszerű gravimetriás módszeren alapultak, mely segítségével a későbbiekben akár a városüzemeltetés is ellenőrizheti, hogy a fasorok milyen mértékű vízhiánnyal küzdenek. Eredményeink szerint az oszlopos koronájú *Carpinus betulus* ‘Fastigiata’ mutatta a legnagyobb mértékű, 27%-os víztelítettségi hiányt 2012-es év nyarán. A *Pyrus calleriana* ‘Chanticleer’ jól bírja a szárazságot és a sziket is. Keszthelyen 13%-os víztelítettségi hiányt mutatott. Érdekes módon a hűvösebb, csapadékosabb és párásabb klímához szokott *Acer pseudoplatanus* 14%-os eredménnyel várostűrőbbnek számít, holott ezt a fajt nem javasolják száraz területek fásítására. A város egyik híres fasor alkotója, az *Aesculus hippocastanum* még tolerálni tudta a klímát, 22%-os hiányt mutatva.

Munkánk célkitűzése az, hogy az épített környezetbe mesterségesen betelepített fákra felhívjuk a figyelmet, melyek, ha egészségesek és nem szenvednek hiányt, évről-évre növelik az értéküket, tetszetős látványt nyújtanak és oldják a városi környezet ridegségét. Egy nagyon egyszerű méréssel a víztelítettségi hiányát vizsgálva, meg lehet állapítani, hogy szükséges-e öntözni adott fasorokat.

Keszthely városát már az 1700-as évek óta meghatározzák a történelmi fasorok is. Véleményünk szerint minden fasor megérdemelné a megfelelő figyelmet, hogy Keszthely városának méltán híres díszei legyenek és maradjanak.

Baráth Szilveszter a Georgikon Karon 2013-ban szerzett Kertészmérnök MSc diplomát, **Dr. Allaga József**, egyetemi docens a Georgikon Kar Növénytudományi és Biotechnológiai Tanszékén, **Horváthné Dr. Baracsi Éva**, egyetemi docens pedig a Georgikon Kar Kertészeti Tanszékén dolgozik.

Bednatics, Gábor (Eszterházy Károly College): Remembering Spaces: The Spatial Memory of Modern Poetry

Although memory is usually connected to temporal notions, places and spaces of remembering are also considered as culturally relevant topics. Since the emergence of Modernity it is a commonplace for literature to be attached to time, but it draws attention to configuring time through spatial figuration. Literary history (so Modernity itself) is not only rhetorically arranged: time and history should be seen as geometric, therefore spatial structures that are conveyed by the means of language. In my paper I investigate how some modern poems (in English and in Hungarian poetry) can show this fine line between spatial and temporal preconceptions in order to emphasize how historical ideas are built even in texts concerned with memorial issues.

Gábor Bednatics, PhD, is a college associate professor at the Eszterházy Károly College in Eger. He received his PhD in Literary Theory from Eötvös Loránd University, Budapest in 2007 with a dissertation on Hungarian Poetry at the turn of the 19th and 20th century. His recent research still focuses on the literature of 20th century but from some points of view of cultural studies. He has two major publications: a selection of essays on 20th century literature and a monograph on modernist Hungarian poetry; and he published several papers on literary mediality, city-literature, and representing technology in poetry.

Bús Éva, PhD, 1992-től kezdte oktatói munkáját az akkori Angol Nyelv és Irodalom Tanszéken tanársegédként. 1997 és 2000 között az ELTE irodalomtudományi Doktori Iskolájának „Reneszánsz és barokk angol irodalom” alprogramjában végezte doktori tanulmányait. 2006-ban megvédett doktori disszertációjában a görög és shakespeare-i tragédiák cselekményszerkezetének metaforikus értelmezési lehetőségeit tárgyalta. Kutatásai az irodalomelmélet területén az irodalmi formák ikonikus jegyeinek vizsgálatára fókuszálnak, különös tekintettel a műnemek és műfajok külső alaki és belső formai sajátosságaira, illetve azok figuratív jelentőségére. Irodalomtörténeti szempontból a kora modern brit kultúra, az Erzsébet-kor, a 17. és ún. „hosszú” 18.század irodalmi műfajainak korspecifikus változásaival foglalkozik. Az Intézet kétnyelvű, a tértudomány (*spatiality*) vetületeit lefedő *TOPOS* című folyóiratának egyik alapító tagja és szerkesztője, 2012-től az Angol Nyelvű Irodalmak és Kultúrák Intézeti Tanszék vezetője.

Czeglédi, Sándor, PhD., is associate professor at the English and American Studies Institute at the University of Pannonia. His research interests include US History and language policy, minority rights and Cold War confrontation.

Fábián Gyöngyi (PE-MFTK-MANYI): A gondolat társas tere a tanórán

Az előadás arra keresi a választ, hogy a tanár által teremtett tanítási környezet tere milyen módon hat a tanulók kritikai gondolkodására.

A neveléstudományi megközelítés a figyelmet az osztálytermi humán környezetnek a kritikai gondolkodás elősegítésében játszott meghatározó szerepére kívánja irányítani, különös tekintettel a társas kommunikáción keresztül felszínre jutó mikrocsoport szintű kritikai gondolkodás egyes lehetőségeire és gátjaira.

A kritikai gondolkodás meghatározását követően az osztálytermi pedagógiai környezet sajátos hatásmechanizmusainak néhány ide vonatkozó jelenségét ismerjük meg. Kulturális antropológiai kutatások eredményeiből kiindulva az egyénileg előzetesen megtapasztalt osztálytermi kultúra kollektivista és individualista sajátosságait egy mikrokutatás eredményein keresztül tárjuk fel. Az eredmények a vizsgált környezetek vegyes, kollektivista és individualista jellemzőkkel leírható képét vázolják, jellemzően a kritikai gondolkodást nem támogató humán környezeti tér dominanciáját hangsúlyozva.

Fábián Gyöngyi, PhD. Az angol nyelvtanárok képzésében és továbbképzésében több évtizede fejleszttem a tanárjelöltek és pedagógiai szakemberek kompetenciáit. A fejlesztés főbb területei a tananyag fejlesztése valamint a készségek, különös tekintettel a szóbeli kommunikációs készségek fejlesztése. Az elméleti megközelítések mellett a gyakorlati megvalósítást egy anglisztika szakos hallgatóknak szánt két kötetes kurzuskönyv valamint egy újszerű megközelítésben modern technológiai felhasználásra fejlesztett tananyag képviseli.

A nyelvtanár- és a tanárszerepet érintő változások hosszú ideje állnak az érdeklődésem középpontjában. Doktori (PhD) dolgozatom elméleti megalapozását képezi egy neveléstudományi alkalmazás számára felkínált új, integrált szerepfogalomnak, amelyet a kutatási módszerek között újdonságnak számító eljárás, pedagógiai célú metaforaelemzés továbbfejlesztése tesz izgalmassá.

A pedagógusszereppel kapcsolatos kutatásaim kiterjednek a tanári viselkedés valamint a tanár által teremtett tanulási környezet vizsgálatára is.

Nyelvvizsga-szakértőként és oktatási szakértőként is rendszeresen tevékenykedem. A Pannon nyelvvizsga vizsgafejlesztője, vizsgáztatója és vizsgáztató képzőjeként, valamint a tanulói teljesítmény értékelését tekintve képző-képzési program vezetőjeként jelentős tapasztalattal rendelkezem. A nyelvtudás értékelésében szerzett tapasztalataimat több angol nyelvi nyelvvizsgára felkészítő kötet szerzőjeként hasznosítottam.

Az elmúlt években tudományos tevékenységem kiterjedt az általános pedagógia és nevelésszociológia területére. Több tanulmányomban a neveléstudomány megújulásának lehetőségeit, jövőbeli irányait kutatom. Ez utóbbiban jelentős szerepet játszik az a tény, hogy egyes nemzetközi vonatkozású jelenségek, mint például oktatási kultúra, nemzeti identitás valamint újabban a kritikai gondolkodás, összehasonlító neveléstudományi aspektusait is igyekszem szem előtt tartani.

Napi tevékenységem során a Pannon Egyetem Sajátos Szükségletű Hallgatókat Segítő egyetemi bizottságának munkáját is irányítom, amely kiterjed az intézmény hallgatóinak és oktatóinak számára szervezett ismeretterjesztő és érzékenyítő rendezvények szervezésére és lebonyolítására is.

Jelenleg a Pannon Egyetem Magyar és Alkalmazott Nyelvtudományi Intézetének oktatójaként nyelv- és beszédfejlesztő tanári szak programjában, valamint a Tanárképző Központban általános neveléstudományi kurzusok vezetésén keresztül végzem tanárképzéssel összefüggő tevékenységem.

Fodor Júlia (Károli Gáspár Református Egyetem): The US's Response to 9/11 and the Significance of Five Symbolic Buildings in New York City

On January 21, 2013, the day President Obama was inaugurated for his second term, a New York City Rabbi gave a message addressed to the American Nation that drew a surprising connection between the first inaugural address given by George Washington in Federal Hall on April 30, 1789, Washington's ensuing prayer in St. Paul's Chapel, the fate of the neighboring Twin Towers in 2001 and the Nation's response to 9/11. I intend to summarize and take a critical look at Rabbi Jonathan Cahn's claims which have caused a widespread commotion throughout America.

Julia Fodor, PhD, completed her MA and doctorate studies at ELTE. She did her PhD in 20th century US history, namely on American health care policy from Theodore Roosevelt to the 2008 elections. She began lecturing US, British and Irish history and Civilization courses in 1997 at ELTE where she taught for 5 years. In 2001 she was invited to Károli Gáspár University where she has been teaching ever since – occasionally guest lecturing for a semester here and there back at her alma mater. Júlia has just returned from mother's leave. She and her husband have 3 children, all three bilingual.

Fodor Péter (Debreceni Egyetem): Sportpálya, propaganda és az emlékezet mozgósítása

Előadásom abba a tágabb kutatási projektbe illeszkedik, mely arra a kérdésre keresi a választ: milyen szerepajánlatok és identifikációs minták artikulálódnak a második világháborút követő évektől napjainkig azokban a honi dokumentum-, portré- és játékfilmekben, amelyekben kitüntetett tematikus szerepet kap a sport. Miközben a sport esztétikai visszatisztításában érdekelt kultúratudományi irányzat az elmúlt két évtizedben hatékonyan volt képes érvelni a sportpálya szigetjellege, vagyis saját szabályoknak engedelmeskedő, önmagában álló, de megmutatkozni vágyó valósága mellett, a sport kortárs kultúratudományi értelmezésmódjai között nem kevésbé erős az a mára jóformán globálisnak mondható megközelítés, mely a stadionokat politika- és társadalomtörténeti folyamatok emlékezhelyének tekinti. Előadásom a filmre vitt sportpályához kötődő jelenlét- és jelentéstermelő mozgóképi technikákat kívánja elemezni, elsősorban a magyar film ötvenes években született alkotásaira összpontosítva.

A mozgókép médiumként ugyanis maga is hatékony emlékezetpolitikai eszköz, amely messze nem csak sporttörténeti momentumok megörökítésére vállalkozik: időrétegek és emlékezeti aktusok összetett hálózatát sejthetjük például a *Civil a pályán* (1951) sematizmusában és *A csodaesetár* (1956) parabolisztikusságában is. Keleti Márton filmjei nem pusztán az ötvenes évek kultúrpolitikáját megörökítő tanmesék, de élénk párbeszédet folytatnak a kor sportpolitikai irányelveivel és a magyar sport egyik legeredményesebb s egyszersmind legellentmondásosabb évtizedével. A *Civil a pályán* miközben látszólag csupán a szovjet típusú munkaverseny és a „béketábor” erkölcsi igazságát kifejezni képes élsport összebékítését hajtja végre egy kettős fejlődéstörténetben (egyfelől az élmunkás, másfelől a középcsatár átformálódásának lehetünk tanúi), addig nagyon is szóra bírható az

Aranycsapat társadalmi-politikai beágyazottsága és a húszas években professzionizálódó magyar futballisták olaszországi „exportja” felől, miközben a film lelkesítő dalbetétei, az álságos valóságprezentáció mögött mintegy elhallgatott, de máig nem feledett tragédiaként ott van az újpesti hátvéd, Szücs Sándor koncepciós pere és kivégzése. Keleti filmjének egyszerre értelmező kontextusa a Rákosi-rendszer sportpolitikai praxisa és a magyar filmművészet sematista korszaka, de egyszerismind több is ezek kötelező fölmondásánál (és elhallgatásánál), amennyiben életforma-ajánlatok és társadalmi identitásminták hatalomtechnikailag felügyelt színrevitelét nyújtja úgy, hogy közben a fénykorát élő magyar futball és más sportsikerek népszerűségét igyekszik kiaknázni.

Fodor Péter, PhD, a DE Kommunikáció- és Médiatudományi Tanszékének adjunktusa, az *Alföld* folyóirat szerkesztője, a *Térfélcseré (A sport irodalmi medialitása a magyar későmodern és posztmodern elbeszélő prózában, 2009)* című könyv szerzője, *Az eltűnés könyvei* (2012) című Bret Easton Ellis-monográfia társszerzője. Kutatásai területei közé tartozik a modern és posztmodern prózatörténet, illetve a sport-, a kultúra- és a médiatudomány összetársításának lehetőségei. Jelenleg „Identitástörténetek és emlékezetstratégiák a sport magyar mozgóképi reprezentációiban” című projektjén dolgozik.

Forintos Éva (PE-MFTK-AAI): A kétnyelvű egyének és közösségek “láthatatlan” hídja – lexikai kölcsönzés a szemantika szintjén

Az egyéni nyelvhasználók napi kommunikációjuk során egymáshoz alkalmazkodnak, idiolektusuk kerül egymással kontaktusba. Interakcióik során maguk is hozzájárulnak egy ún. közös készlethez, azaz bővítik azt, amelyből a későbbiek során maguk is kiválasztanak elemeket, amivel aztán hatással vannak a nyelv evolúciós pályagörbéjének alakulására. A beszélők akár egy nyelvből vagy dialektusból, vagy akár többől vehetik azokat az elemeket, amelyekkel a közös készlethez hozzájárulnak (Mufwene 2001).

Fentieket figyelembe véve olyan kontaktusnyelvészeti kutatást végeztem, amely azt vizsgálja, hogy a kisebbségi közösségben élő magyarok által használt magyar nyelv hogyan működik távol tradicionális környezetétől, Közép-Európától, ahol az angol a domináns nyelv. A dolgozat középpontjában ezen kisebbségek írott nyelvváltozatainak a vizsgálata áll, különös tekintettel azokra a lexikai kontaktus-jelenségekre, amelyekben a standard magyar nyelvváltozat és az adott magyar nyelvváltozat eltér egymástól. A kutatás fókuszában az interlingvális és az intralingvális lexikai elemek vannak a jelentéskiterjesztés szintjén. Előbbiek esetében tetten érhető a környezetnyelv, vagyis az angol nyelv hatása, míg a második jelenségtípus nem az angol nyelv kontaktushatásaként jött létre.

A vizsgálat korpuszát a választott magyar közösségek által megjelentetett folyóiratok képezik: *Angliai Magyar Tükör* (Egyesült Királyság), *Magyar Élet* (Ausztrália), *Magyar Szó* (Új-Zéland), *Kanadai Magyar Hírlap* és *Magyar Krónika* (Kanada)

Forintos Éva, PhD, a Pannon Egyetem Modern Filológiai és Társadalomtudományi Kara Angol-Amerikai Intézetének egyetemi docense, 2006-ban szerzett PhD fokozatot nyelvtudományból; PhD-dolgozatában az ausztráliai magyarok egyik írott nyelvváltozatának kontaktusnyelvészeti vizsgálatát

végezte el. Kutatási területei: az ausztráliai, a kanadai, az angliai, az új-zélandi és a dél-afrikai magyar közösségek nyelvének kontaktlingvisztikai vizsgálata; az ausztráliai, a kanadai, az angliai, az új-zélandi, az Argentínában élő és a dél-afrikai magyar közösségek nyelvhasználatának vizsgálata.

Fresno-Calleja, Paloma (University of the Balearic Islands): Chocolate Cities and Vanilla Suburbs: Africanising London in Bernardine Evaristo *Blonde Roots*

In line with recent postcolonial analyses of the city of London, my paper will focus on Bernardine Evaristo's imaginative recreation of the iconic city and some of its landmarks in her novel *Blonde Roots* (2008). Evaristo revises the Transatlantic Slave Trade turning history on its head and creating a parallel reality where the Aphrikans have enslaved the Europeans. Part of the story is set in Londolo, transformed by the author into an Aphrikan metropolis that reflects both the economic and political hegemony of the traders and the subversive potential of cross-cultural interactions between masters and slaves. Through her imaginative portrayal of the city, Evaristo recovers a hidden history of interaction between Europeans and Africans which cannot be limited to recent encounters and contemporary migration waves. At the same time, the novel establishes a connection between silenced historical accounts of London's African past and more recent commercial articulations of London as a multicultural city, where ethnic difference is marketed and celebrated in ways which do not necessarily imply the acknowledgement of those hidden historical legacies. Through the use of anachronism and a great deal of imagination, Evaristo transforms Londolo into a palimpsestic location, where the connections between past and present are erased and resistant cultural practices are allowed to emerge putting into question hegemonic representations of the city and its past.

Paloma Fresno-Calleja, PhD, is Lecturer in the Department of English at the University of the Balearic Islands (Spain), where she teaches postcolonial theories and literatures. Her research interests focus on issues of multiculturalism, identity politics, gender and diaspora. Some of her recent publications have appeared in *The Journal of Postcolonial Writing*, *Continuum: Journal of Media and Cultural Studies*, or *The Journal of Commonwealth Literature*.

Garaczi Imre (PE-MFTK-TNTI): Városbölcselet és ikonikus térmorfológia

Előadásomban az urbanizációs és metropolizációs típusú település-rendszerek történeti szemantikáját vizsgálom. Miként fejlődnek, hatnak a különféle városfilozófiák? Mennyiben spontán és/vagy tudatos az emberi környezet történeti formálódása? Az történeti terekhez társuló ikonikus jelentések miként kötődnek, változnak, illetve felejtődnek a nemzedéki folyamatokban? Miként hatnak egymásra a közösségi hagyományok és a környezeti formák? Illusztrációkkal mutatom be az egyes településformák történeti-esztétikai típusait, valamint a tematikus terekhez köthető tartalmak viszonyait az emlékezethez.

Garaczi Imre, PhD. habil., filozófus, egyetemi docens, szerkesztő, a Pannon Egyetemi Kiadó megbízott vezetője. A Pro Philosophia Füzetek (1995-2007), Mediterrán Világ (2005 -) alapító szerkesztője és kiadója, az Arcafolyóirat.hu (2009) szerkesztője és a Gazdaságetika.hu (2010-) alapító főszerkesztője és kiadója. Legfontosabb kötetei: *Modernitás és morálbölcselet*, *Korszellem és*

műalkotás, *Ész és sors (Modern politikabölcseleti vázlatok)*, *A nemzettel Európában (Nemzetpolitikai írások)*, *Önérdék és önzetlenség (Modern gazdaságetika a társadalom- és politikaelméletek tükrében)*, valamint *Időlet és Halálpillanat (Kultúrbölcseleti írások)*. Kutatási témái közé tartoznak a modernitás politikai filozófiái, gazdaságetika elméletek, nemzetstratégiai- és geopolitikai elméletek, euroatlanti demokrácia- és hatalomelméletek, modern etikai rendszerek. Számos szakmai és tudományos szervezet tagja, a Pro Universitate Pannonica (Vesprimiensi) díj díjazottja.

Géczy János (PE-MFTK-AET): Rózsákkal jelzett helyek

Az *Énekek éneke* az, amely a kereszténység első tizenöt évszázada során meghatározó részben hozzájárult mind a kert allegorikus értelme kialakításához, mind a kert képi megjelenítéséhez, némelykor pedig mintát nyújt a valóságos kertek létrehozásában. A *Hortus conclusus*ban az épített elemek mellett néhány növény is szerepet kap, ekként válik erénynövényvé a virágával, szíromszínével, tuskéivel és a virágzási idejével megidézett plánta, a rózsa. A rózsa a keresztény antropológiai terek jellemző növényeként az ember individuális értékeit, a cselekvés hangsúlyos tereit és az emberi életút emblematikus mozzanatait jelzi a megváltástörténet tükrében illetve a keresztény mentalitásban fontos ereklye- és szentkultusz szimbolikus alakzatainak is részese. Az előadás a második antropológiai térben szerephez jutott rózsa topológiai értelmeit mutatja be keresztény középkor és reneszánsz időszakában – a példák forrásai a nyugati egyházatyáknak, a skolasztika szegényrendi szerzeteseinek és a reneszánsz literátorainak a művei.

Géczy János, PhD, habil., író, művelődéstörténész, szerkesztő. A Pannon Egyetem MFTK Antropológia és Etika Tanszékének habilitált docens tanszékvezetője. Kutatási témája: a rózsa kultúrtörténete.

Gordić Petković, Vladislava (University of Novi Sad): The Single Girl in the City: Sex and Urban Realities in “Sex and the City” and “Gossip Girl”

The single girl is a loaded figure in American cultural history, from Theodore Dreiser’s *Carrie* to Truman Capote’s *Holy Golightly*, from the Jazz Age flappers to suffragists. She was missing from the popular culture in the 1980s, but reemerged in the last decade of the millennium as the postfeminist woman came into the focus, portrayed either as frantic and fragile Ally McBeal, or as frisky thirtysomethings in “*Sex and the City*.” The so-called “third wave” of the feminist movement, often termed postfeminism, is hardly a movement anymore with its strong depoliticisation of the feminist struggle, as it abandons the “sisterhood is powerful” creed for the new politics of singledom.

The gender-explained categories of subject and object are in connection with relations of power signification. Gender and gaze are connected in many subtle ways in both “*Sex and the City*” and “*Gossip Girl*.” The single girl in American literature is usually guided by self-interest, emotionally blank, and fond of material things, and the same tendency is shown in “*Sex and the City*,” whereas the characters from “*Gossip Girl*” are not eager to explore the opportunities the city affords, since they feel at home there.

New York City is a character in “*Gossip Girl*,” but not in the same romantic and revelatory way it was in “*Sex and the City*.” The city is a scene of decadence for rich young adults who practice casual sex and underage drinking. There is a reason that Manhattan and Brooklyn are used to make a

stark social contrast in the show. According to Jonathan Lethem, “Brooklyn is the conscience of New York. While Manhattan tears everything down and changes everything, Brooklyn does a similar thing, but fails miserably at it. It is a crazy quilt of a place. A mongrel place of sorts. It mixes old and modern in a haphazard way. It represents a tiny microcosm of the world—a functional utopia.” As opposed to Brooklyn, the Upper East Side is shown as a place of reckless social ambition where social hierarchy seems to be as important as in any 19th century novel.

Vladislava Gordić Petković, PhD, is Full Professor of English and American Literature at the University of Novi Sad, Serbia and the Head of the Department of English at the Faculty of Philology. She has written widely on English and American contemporary fiction, women's writing and Shakespearean tragedy. She has published nine books: on the contemporary short story (*The Syntax of Silence* /1995/, and *Hemingway* /2000/), on women's writing (*Correspondence: The Currents and Characters of Postmodern Fiction* /2000/, *On the Female Continent* /2007/, and *Mysticism and Mechanisms* /2010/), two collections of short essays (*The Literature and the Quotidian* /2007/ and *Formatting* /2009/). Her articles about literature and modern technologies are collected in *Virtual Literature* (2004) and *Virtual Literature 2: Literature, Technology, Ideology* (2007).

Hortobágyi Ildikó (PE-MFTK-AAI): Pueblos: Synergy of Architecture and History

In our highly digitalized and globalized world, increased interest is shown in rediscovering natural assets and deeply rooted traditions that help people understand and decode their cultural heritage, and anchor old elements to their new multiple identities. A built environment becomes iconic only through continuous human presence and agency. The rich legacy of a most stormy and controversial bicultural past is well preserved in the iconic communities of the U.S. Southwest. The presentation describes iconic Pueblos – Acoma and Taos – where the synergy of architecture and history makes them places “... you must see before you die” (Fodor’s Elite Travel list). Inhabited for more than a millenary, Taos Pueblo is the only living Native American community to be designated both a World Heritage Site by UNESCO and a National Historic Landmark. In these settlements timelessness is entangled with modernity. Taos’s artistic spirit and Acoma’s Sky City heritage coupled with cutting-edge enterprises make them a touchstone for motorists on the iconic Route 66.

Ildikó Hortobágyi, PhD, is a founding member of the Institute of English and American Studies, graduated in English and French language and literature, holding a university doctoral degree in English linguistics and a PhD in language sciences (multilingualism and intercultural communication); she has been lecturing in historical and comparative linguistics, applied linguistics (language policy and language rights, minority language issues) as well as intercultural communication. Besides her curricular teaching commitments at undergraduate and graduate level, with a rich experience in international relations, she presently also lectures and conducts seminars in popular culture and media language. With ten years of experience in international relations, she has also specialized in translation and interpretation studies. In research her areas of interest cover issues of the translation of culture-specific elements, popular culture and multiculturalism.

Horváthné Baracsi Éva (PE, Georgikon Kar): A Georgikon oktatási céljait szolgáló gyűjteményes kertek létrehozása a XIX. században

Az 1779-ben megalapított Georgikonban két dendrológiai kertet létesítettek, amelyeket „fáskerteknek” neveztek. Az ún. „Grottás kert” még a XVIII. Század végén, a „Theatromos kert” 1804-1806 között készült el. A „szépet a hasznossal összekapcsoló kertek” a hallgatók oktatását szolgálták. A Georgikon tanárai különböző módon értékelték a létrehozott gyűjteményeket. Míg Nagyváthy János úgy véli, a kertekben „a Természetnek gyönyörködtető szépségei, mesterséggel úgy egy tsmóban vagynak szedve, hogy még-is a mesterség éppen ki nem tetszik,” Pethe Ferenc szerint a Georgikonon tanuló diákokhoz (mezei gazdához) „úgy illik a tsak gyönyörűségre szolgáló virágok mivelése, mint a tehénnek a gatyá.” A kert-, amelyben a hazai fajokon kívül a honosítási törekvéseknek megfelelően sok exotát ültettek el – Pethe Ferenc becsmérő véleménye ellenére is szolgáltatta az oktatást.

Lukácsi „A fatenyésztés” című könyvében, amely a Georgikon hallgatóinak is tankönyve volt, „honos fák és bokrok betű szerénti névjegyzékében” 71 fásszárú fajt nevez meg. Köztük 15 esetben kizárólag a díszkerti felhasználást jelöli meg, 23 fajt kertbe, ill. fasorba valónak tart. A népiskolai tanulók számára „előadandóként” nemcsak a faj nevét írták elő, tudni kellett annak családját, osztályozását, talaját, szaporítását (vetés, kelés) és végül, de nem utolsósorban a használatát.

Az 1808-ban készült összeírás szerint a Georgikon oktatási céljait szolgáló kertben a díszítőértékkel bíró fajokot 27 szekcióba sorolták. Voltak köztük lombhullató - és örökzöld fák, valamint virágos - és örökzöld cserjék. Ezen túl az erdészkerben 15 szekcióban ültették el a növényeket. A georgikoni botanikus kert, amely természetesen a fásszárú fajokon túl lágyszárúakat is tartalmazott szintén a XIX. században, 1814-ben létesült. A botanikus kertek és főúri kertek gyűjtő-, és honosító munkáját segítették a korszak csemetéket- és magokat forgalmazó növényiskolái, amelyek katalógusaikat eljuttatták a Festetics családhoz is.

Horváthné dr. Baracsi Éva, PhD, egyetemi docens, okleveles kertészmérnök (1984), okleveles mérnök-tanár (1992), a Növénytermesztési és Kertészeti Tudományok doktora PhD (2003), a Pannon Egyetem Georgikon Kar Kertészeti Tanszékének oktatója. Oktatott tantárgyai: Kertészet I-II, Dísznövénytermesztés I-IV, Díszfaiskola, Fás-és lágyszárú dísznövények termesztése, Kertépítés alapjai, Zöldfelület gazdálkodás, Dendrológia. Kutatási területe: Fásszárú dísznövények szárazság-és fagyűrő képességének vizsgálata. Tagja a PE Georgikon Kar Növénytermesztési és Kertészeti Tudományok Doktori Iskolájának (2007-), MTA köztestületi tag (2004-), Agrártudományok Osztálya Kertészeti Bizottság tagja (2004-) Pécsi Akadémiai Bizottság, Kertészeti Munkabizottság titkára (2002-), Nemzetközi Kertészeti Tudományos Társaság (ISHS) tagja (1998-), Magyar Kertészeti Tudományos Társaság tagja (1994-).

Kalajdzija, Jelena (University of Novi Sad): The City in the Window: The Rise and Fall of the Citadel (Goran Petrović *Siege of The Saint Salvation Church*)

This paper deals with the city in one of the most influential Serbian novels of the last century *Siege of The Saint Salvation Church* (1997) written by Goran Petrovic. The author gives an interesting view of writing the city marking the differences between *literary picture of the city* and *literary city*. Petrovic (in his deeply layered novel) stands out the key moments in the constitution of the literary

city: from citadel (in this case Žiča monastery) across an oneiric fantastic city, all the way to city-maze: the Text. The novel will gain an oneiric structure and that construct will become that plumb line with which Petrovic invites the reader to (along with the main character Bogdan) once more surveying the reality of the past, present, future, proximity, distance, dream, literature, politics, love and fantasy... Diachronic and synchronic reading of parallel cities, times and realities of this novel brings into contact different poetics, heritage impacts, but largely anticipatory sets and literary constructions based on specific cities that are seen in the later Serbian literature. According to Mumford the citadel forms as one of the most powerful shape of the first city, so Petrovic, using historiography metafiction (Hachion) successfully confronts at least three basic types of literary cities. Whether it is Žiča monastery, Belgrade or an oneiric rampart, they are poured, mixed, making a kind of dynamic entirety that seeks its integrity in the idea that the city should be surveyed again and again, and thus – built. Enthusiastic momentum of the postmodern novel emphasizes the pursuit of resemantisation of Byzantine and Serbian medieval culture, and the revaluation of oneiric, and ultimately, relativized reality. City seen as a habitat, like a nest of birds, the roof of the family, the temple of God, will gather in metonymy of window (as Pekić used Heathrow airport). An unusual window view sets in one of the most important Serbian heritage – monastery Zica for surveying first and foremost literary and cultural values, and then sublimated result of the development literary city itself.

Jelena Kalajdžija was born in 1986. in Pakrac. She recieved her diploma at Faculty of Philosophy, University of Novi Sad, Serbia, in the Department of Serbian Literature and Language and received official title of professor of Serbian literature and language. Now she is continuing her Master studies at the same Department. Her research focuses on studying the city in literature and especially on observing the development of the city in the literature of the 20th and the beginning of 21st century comparing Serbian and world tendencies. She participated in conferences in Zagreb, Vienna, Budapest, Krakow, Belgrade, Pale, Niš, Graz, etc. She publishes in periodicals. She lives in Novi Sad.

Kalmár Zoltán (PE-MFTK-TNTI): Az új orosz nagyhatalmiság szimbóluma: I. Péter cár sztrelnai palotája

Vlagyimir Putyin orosz elnök – akinek szűkebb hazája Szentpétervár – a Néva-parti város megalapításának 300. évfordulója alkalmából 2003-ban nagyszabású ünnepséget rendezett szülővárosában. Az orosz államfő Szentpétervár alapításának 300. évfordulójára időzítette a Független Államok Közössége találkozóját és az Oroszország–Európai Unió csúcstalálkozót a Néva-parti városban. Az ünnepségre Szentpétervárra érkeztek a Nyolcak csoportja (G8), valamint a Sanghaji Együttműködési Szervezet vezetői. A több mint 40 ország állam- és kormányfője részvételével lezajlott páratlan diplomáciai eseménysorozat mellett Szentpétervár alapításának jubileumán került sor a város melletti Sztrelnában az évfordulóra felújított Konstantin-palota felavatására. A ceremónia látványtervét Andrej Koncsalovszkij, a neves orosz filmrendező álmodta meg. Oroszország első embere 2004 októberében a Konstantin-palotában ünnepelte meg 52. születésnapját. 2005 októberében Gerhard Schröder német kancellár szintén a Konstantin-palotában köszöntötte Vlagyimir Putyin orosz elnököt születésnapja alkalmából. 2006 júliusában a fényűző 18-19. századi Konstantin-palota szolgált a Nyolcak csoportja (G8) – a világ legfejlettebb ipari államai és Oroszország – csúcserkeztetének

helyszínéül. Az előadás aktualitását adja, hogy 2013. szeptember elején a sztrelnai Konstantin-palotában találkoztak a G20 országok – a világ 19 legnagyobb nemzeti gazdasága és az Európai Unió – vezetői.

Az előadás részletesen elemzi a Konstantin-palota történetét, amely I. (Nagy) Péterig nyúlik vissza: a városalapító orosz cár itt akarta felépíteni az „orosz Versailles”-t. Az előadás célja az is, hogy a mai orosz népnyelvben „Putyinhof”-ként emlegetett Konstantin-palota 21. századi nemzetközi politikai szerepét bemutassa.

Kalmár Zoltán, PhD, habil., történelem és filozófia szakon diplomázott a szegedi József Attila Tudományegyetemen. 2000-ben *summa cum laude* minősítéssel Ph.D. fokozatot szerzett. A Pannon Egyetem Társadalomtudományok és Nemzetközi Tanulmányok Intézetének docense, 2007 és 2010 között a Pannon Egyetem Modern Filológiai és Társadalomtudományi Karának oktatási és tudományos dékánhelyettese. 2011-ben politikatudomány tudományterületén habilitált. Főbb kutatási területei: politikai és történetfilozófia, civilizációelméletek; modernizációs törekvések a kelet-mediterrán térségben; az Egyesült Államok, Szovjetunió/Oroszország és a Közel-Kelet; kormányzástörténet; komparatív politika. Négy önálló tudományos monográfiája mellett több mint félszáz politikatörténeti, filozófiai tanulmányt publikált hazai és külföldi kötetekben és folyóiratokban.

Kovács Árpád (KGRE): A tér kulturális és narratív alakzatai

Tézisek:

A tér természeti, szemléleti, fogalmi és kulturális modelljei.

Idő a térben – tér az időben. Tér-idő és kronotoposz.

Az egyenes, a fordított és a sokpólusú modell. A metaforizáció útja.

A tér konstrukciói az álomban. A szimbolizáció útja.

A látás, látvány és látomás verbális képződményei.

A tér mint szituáció: a cselekvés és az elbeszélés világa.

A diszkurzus tere és ideje.

Kovács Árpád, DSc, Prof. Dr., Dr. habil., a Károli Gáspár Református Egyetem Bölcsészettudományi Karának Magyar Irodalom- és Kultúratudományi Intézetében a Modern Magyar Irodalmi, Összehasonlító Irodalomtudományi Tanszék egyetemi tanára. Kutatási és oktatási szakterületei a Nyelv- és diszkurzuselmélet, Kultúratudomány, Irodalomtudomány (poétika, retorika, szöveg- és műfajelmélet), Magyar irodalom, Szlavisztika, Világirodalom, és regénytörténet.

Kovács Gábor (PE-MFTK-IKI): A tárgyi diszkurzus prózanyelve (Elbeszélés, tárgy és tér nyelvi összefüggése a prózaszövegben)

A modern irodalomtudomány főként három irányból közelíti meg a prózanyelv poétikáját. A formalista irodalomtudomány a fékezés fogalmának kidolgozásával tárja fel azt, hogy a prózanyelvi eljárások mennyiben fűznek hozzá új értelmi vonatkozásokat az elbeszélésaktushoz. A szó belső dialogikusságának jelenségére épülő bahtyini prózaelmélet a nyelv, a világlátás és a szubjektum dialogikus egyszerre-létesülésének feltárásaként értelmezi a regénynyelvi specifikumot. A strukturális narratológia pedig a regény elbeszélő diszkurzusának szerkezetében azokat a nyelvi szabályokat

kutatja, amelyek alapján fel lehet tární a regényi történetképzés eltérő megvalósulásainak általános tipológiáját. A poétika azonban viszonylag kevés figyelmet fordít arra a prózanyelvi jelenségre, amelyet nem egy író a regény egyik legsajátosabb vonásaként emel ki: „a regénynek egy nagy előnye van a sokkal tökélyesebb formájú és sokkal költőibb természetű dráma fölött, ti.: a körülményesség, a detailok varázsa az állapotok, helyzetek, irányok és jellemek festésében” (Kemény Zsigmond). Az előadás tárgya az, hogy hogyan lehetne elméletileg megragadni a regénynyelvre olyannyira jellemző részletezés speciális költői nyelvi folyamatát. Van-e kiút a miméziselvű „realizmus” fogalmának értelmezői csapdájából a regényi tárgy- vagy térleírások interpretációja során? Hogyan tesz szert sajátos jelentéstöbbletre a szó által megjelenített tárgy és tárgy-alkotta tér a prózanyelvben? Milyen sajátos működésmódja van a tárgyakat és tereket részletesen leíró elbeszélő diszkurzusnak? Mi a különbség a történetképző elbeszélő diszkurzus és a leíró elbeszélő diszkurzus felépítése között? Hogyan fonódik össze a két eltérő elbeszélő diszkurzusforma? Miért van szükség egyáltalán leírásokra a regényben? Tömören feltéve a kérdést: mi a leíró elbeszélő diszkurzus prózanyelvi funkciója?

Kovács Gábor, PhD, az Eötvös Loránd Tudomány Egyetemen szerzett bölcsész diplomát, majd ugyanitt az Irodalomtudományi Doktori Iskolában PhD fokozatot. A diszkurzív poétika irodalomtudományi iskoláján nevelkedett. Szakterülete a 19–20. századi irodalomelmélet és a 19. századi magyar irodalom története. Disszertációját Arany János elbeszélő költészetéről írta, amely 2010-ben *A történetképző versidom* címmel könyv formájában megjelent. Ugyancsak 2010-ben publikált egy általa szerkesztett és fordított tanulmánykötetet, amely Paul Ricoeur válogatott cikkei közli (*A diszkurzus hermeneutikája*). Legutóbbi könyve, *A szó kényszerhelyzetben* – amely Gárdonyi Géza regénypoétikájáról szól – a Pannon Egyetem és a Gondolat Kiadó közös könyvsorozatában, az *Vniversitas Pannonicában* jelent meg 2011-ben. Kovács Gábor jelenleg a veszprémi Pannon Egyetem Magyar Irodalomtudományi Tanszékének adjunktusa.

Ladányi István (PE-MFTK-IKI): A Palicsi-tó mint kulturális toposz Tolnai Ottó műveiben

A Palicsi-tó Kosztolányi Dezső és Csáth Géza révén került fel a magyar irodalmi térképre. Tolnai Ottó ezt a szövegesült Palics-képet, továbbá a fürdővároska kapcsán a Fried István-i értelemben vett Monarchia-szövegek hagyományát használja fel, írja tovább, illetve roncsolja, torzítja – vagyis aktualizálja az utóbbi két évtizedben született művei igen jelentős részében. Palics és a Palicsi-tó a Tolnai-életmű fikcionált lexikonának, az Új Tolnai Világlexikonnak emblematisz helyszínevé válik, a „szükülő léttér” helyeként (Hózsza Éva), a romlás, a széthullás, a mállás, a szétpergés motívumaival, a szóba hozható művek beszédmódjában a széttartás alakzataival. A szemlélődés és a beszéd helye a „Homokvár” lesz, az Adria helyét a Vértó foglalja el, központi figurái pedig a „ vidéki infaustusoknak” nevezett vesztesek. Az előadás a topikusz és motivikus változások poétikai összefüggéseire kíván rávilágítani.

Ladányi István, PhD, a vajdasági Adorjánon született. 1987-ben szerzett magyar nyelv- és irodalomtanári oklevelet az Újvidéki Egyetemen, 2008-ban pedig PhD tudományos fokozatot irodalomtudományból a Zágrábi Egyetemen. Dolgozott egyetemi oktatóként Újvidéken és Zágrábban, levéltárosként, napilapkorrektorként Veszprémben, jelenleg a veszprémi Pannon Egyetem oktatója.

1989-től 1991-ig az újvidéki Új Symposion szerkesztője, az Ex Symposion alapítóinak egyike. Könyvei: Emlékversek, 1994; Távolságmutató, esszék, 1996. Kritikái, tanulmányai magyar, horvát, szerb, lengyel nyelven jelentek meg folyóiratokban.

Lukács Gábor – Tóth Éva (PE, Georgikon Kar): Szendrey Júlia szülőháza – ikonikus hely

Keszthely mellett, az egykori Újmajorban született 1828 végén Petőfi halhatatlan szerelme, Szendrey Júlia. Szülőháza ma is áll az 1973 óta Szendrey-telep néven ismert major közepén. A terület a Pannon Egyetem Georgikon Kara kezelésében van, a klasszikus lakófunkció mellett megtalálható a közelben lovarda, tehenészeti telep és egyéb agrártermelést szolgáló épületek is. Közvetlenül az épület mellett halad a festői szépségű Fenyves-allé, ami hajdan a Festetics-kastély Bécsi kapuját kötötte össze a híres fenékpusztai ménessel. Előadásunkban azt vizsgáljuk, hogyan alakult a tragikus sorsú múzsa szülőhelyén a visszaemlékezés lehetősége az elmúlt évszázadban, és bemutatjuk a Pannon Egyetem Georgikon Kar által létrehozott, 2009 márciusa óta működő emlékszobát is.

Lukács Gábor – Tóth Éva (PE, Georgikon Kar): Festetics-örökség Keszthelyen egykor és most

A Festetics-család Keszthely történetét és fejlődését a XVIII. század közepétől csaknem két évszázadon át meghatározta. A város épített és szellemi örökségét is alapvetően határozza meg a család jelenléte, az általuk alapított intézmények, a városban és környékén felhúzott épületek jelenleg is uralják a település képét. Előadásunkban és tanulmányunkban azt vesszük számba, hogy a méltán híres Festetics-kastély és a frekvenciáltabb helyen fekvő építmények mellett az egykori uradalmi lakok, gazdasági épületek állapota, hasznosítása miként alakul a Festeticsek központi uradalmában, az egykor Sármelléktől Reziig terjedő területen. „Svájcerájok”, aklok, lakóházak, kastélyok és vendégfogadók, melyek képletesen és a szó szoros értelmében is a Balaton fővárosává tették az egykoron 4.000 lelkes kisvárost.

Tóth Éva – Lukács Gábor (PE, Georgikon Kar): Vérbetűkkel íratott – 1526

Mohács mellett, Sátorhely közelében található a Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság kezelésében levő Mohácsi Történelmi Emlékhely. Az 1526. augusztus 29-i csata valószínűsíthető helyszínén 1976 óta várja a látogatókat az emlékpark, amely 2011-ben új fogadóépülettel bővül. A különleges épület tervezője Vadász György, ő tervezte az 1976-ban átadott kerengőszerű épületet is, így az akkor megkezdett munka folytatásának tekinthető az új - Szent Koronát formázó – többszintes fogadóépület. Az idelátogatók megismerhetik a csata előzményeit, lefolyását, a különböző nézőpontokat, és végre mindenkinek láthatóvá vált a magasból - a négyszintes, üvegfalú épületnek köszönhetően - a virágszirmot formázó sírkert. Hatalmas élmény a sírkertben történő séta során megismerni az egyes sírjelek jelentését, és egy kicsit átélni II. Lajos, Tomori Pál, a gyermeküket sirató anyák, vagy éppen Szulejmán szultán akkori gondolkodását. Elgondolkodtat, megálljt parancsolj a rohanó világban, és különleges atmoszférával lengi körbe az idelátogatót ez az ikonikus hely. A 2012 óta Nemzeti Emlékhely rangot viselő helyszín egyedülálló látogatóhelye Magyarországnak, méltó megemlékezés a hősről és a vérbetűkkel íratott évszámról, 1526-ról. Rendszeres programokkal várja a Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság az ide betérőket, idegenvezetések, megemlékezések, fegyverbemutatók, íjászkodás, játszóházak, és csatatéri séták színesítik a kínálati palettát.

Előadásunkban azt vizsgáljuk, hogyan alakult a tragikus helyszínen a visszaemlékezés lehetősége az elmúlt időkben, és bemutatjuk hogyan vált interaktívvá az emlékezés színhelye, hogyan képes megőrizni és felidézni az eseményeket ma.

Lukács Gábor, PhD, tősgyökeres keszthelyiként 1999. óta kötődik a Georgikon Karhoz, eleinte hallgatóként, majd doktoranduszként, oktatóként. OTDK agrártudományi szekcióban 2003-ban I. helyezett, 2005-ben közgazdaságtudományi szekcióban különdíjas, 2004-ben az NKÖM országos tudománytörténeti vetélkedő felsőoktatási kategóriájának nyertese. Doktori disszertációját a Festetics-birtokon Nagyváthy János vezetésével a XVIII. század végén végrehajtott reformról írta, és védte meg summa cum értékeléssel 2009-ben a Pannon Egyetem Gazdálkodás- és Szervezéstudományi Doktori Iskolájában. Adjunktus a Georgikon Karon, a Szendrey Júlia emlékszoba egyik működtetője. Kutatásai Keszthely és a Festetics-birtok történetéhez kötődnek.

Tóth Éva 2002-ben került Keszthelyre a Pannon Egyetem Georgikon Karára (akkor: VE GMK) hallgatóként, 2005 óta aktívan részt vett TDK munkáival a kutatási munkába. ITDK első helyezéseket, regionális TDK III. helyezést, majd a 2007-es jubileumi debreceni OTDK-n II helyezést ért el. 2007-ben okleveles gazdasági agrármérnök diplomát szerzett, majd ettől az évtől doktorandusz a Pannon Egyetem Gazdálkodás- és Szervezéstudományi Doktori Iskolájában, 2010-től a Georgikon Kar oktatója. 2012-ben elnyerte a Karon az év fiatal oktatója címet. Tanársegéd, a Szendrey Júlia Emlékszoba egyik üzemeltetője, a Kar hivatalos újságjának - a 'Georgikon'-nak - felelős szerkesztője. Jelenleg doktori disszertációján dolgozik, melynek témája az ökoturizmus gazdasági és társadalmi hatásai a Duna-Dráva Nemzeti Parkban.

Nagy Beáta (PE-MFTK): A tér hangulatalkotó funkciója (Hangulat – tér – üveg)

A nemzetközi irodalom- és kultúratudományi diskurzus eddig kevésbé kutatott területének bizonyul hangulat és hangoltság jelensége – noha kifejezetten összetett problémakört alkot. Nemcsak mint a prózanyelvben megnyilvánuló szövegszervező elv, hanem a tér jelentéses kialakításában, kontextusában is egyre központibb elemmel bír. Előadásomban éppen ezt a kettős perspektívát, a tér hangulatfunkcióját vizsgálom a prózanyelvi működésmód kontextusában. A kijelölt téma ennek megfelelően kettős irányultságú: egyrészt igyekszik kidolgozni az erre vonatkozó elméleti megalapozást (tér és hangulat viszonyát), melyhez Jean Baudrillard francia strukturalista tér-, illetve hangulat-fogalma szolgáltat kiindulópontot. A szerző ugyanis érdekes módon az ember térhez való hozzáállását, a tárgyak együttes elrendezését (térialakítását) hangulatelemként tematizálja: a modern használati tárgyak már nem összetett szimbolikus jelentést, hanem – funkció-orientáltságukban – hangulatot közvetítenek. Hangulatot, amelyet az ember saját maga hoz létre az egyes tárgyak (tér)elrendezésével. Az ember elrendezés-készítése, az őt körülvevő tárgyak struktúrába, rendszerbe, térbe foglalása pedig nem más, mint hangulatteremtés. Ezáltal a tér természetesen egyéni *hangulatnyelvet* hoz létre.¹ Másrészt pedig, konferencia-előadásom centrumában a tér, hangulat és nyelv hármas viszonyának szövegszintű értelmezése áll. Gárdonyi Géza kisregénye (*Az a hatalmas*

¹ Jean BAUDIRALLD: *A funkcionális rendszer vagy a tárgyi beszéd = A tárgyak rendszere*. Budapest, Gondolat Kiadó, 1987. 17–76.

harmadik) ugyanis a regény nyelvi terében – az *üveg* retorikus, motivikus, metaforikus szerepén keresztül – képes összekapcsolni a három fogalmat, s egy sajátos hangulat-teret megalkotni.

Nagy Beáta az alapképzéses tanulmányait a Pannon Egyetem MFTK Magyar nyelv és irodalom szakán végezte (2008–2011). Mindeközben hallgatóként részt vett a tanszék által rendezett Irodalom- és kultúratudományi műhelyülésein. Az Intézményi Tudományos Diákköri Konferencián, illetve a Fiatal Kutatók Színrelépése elnevezésű vitafórumon egyaránt második helyezést ért el Gárdonyi Géza kisregény-poétikáját vizsgáló dolgozatával (*A kisregény mint „az élet regénye”*), amelyet az egyetem digitalizált kiadványa (Bagoly Almanach) publikált. Ennek továbbgondolt változatával az Országos versenyen (OTDK – Eger, 2011.) harmadik helyezést nyert. Mesterképzéses tanulmányaimat az ELTE BTK Irodalom- és kultúratudomány szakán teljesítette (2011–2013). Kutatásai középpontjában a 19. század végi és a 20. század eleji elbeszélő próza, illetve a hangulat és hangoltság szövegszervező aspektusa áll: azokat a diszkurzív eljárásokat vizsgálja, amelyek képesek egy-egy önkéntelen hangulatot átalakítani és kiterjeszteni egy szövegszervező elemmé. Szakdolgozatával (*Hangoltság és prózanyelv Lovik Károly elbeszéléseiben*) a debreceni OTDK-n (2013.) harmadik helyezést ért el. Az ÚjNautilus internetes irodalmi és társadalmi folyóirat kritikaműhelyében is részt vesz, melynek keretében három recenziója jelent meg: *Az emigráns-lét és az emlékezet módozatai*, „*kószoló a mások életéből*” és *A kiterjesztett szubjektum terei* címmel. A 150 éve született Gárdonyi Géza és Bródy Sándor tiszteletére rendezett emlékkonferencián, Egerben *A rezgés mint hangulat (Női szerepek Gárdonyi kisregényeiben)* című előadással szerepelt. (2013. 09. 26–28.) Jelenleg pedig az ELTE Késő romantikus, kora modern magyar irodalom doktori programjára készül.

Pintér Márta (PE-MFTK-AAI): Ír-magyar párhuzamok: Szemere Bertalan és a kétarcú Dublin
Bár az ír-magyar kapcsolatokra utaló dokumentumok a középkorig nyúlnak vissza, a két ország közötti őszinte, kölcsönös és intenzív érdeklődést a 19. században megjelent írások tárnak elénk először.

A magyar reformkor vívmányai, valamint az 1848-49-es szabadságharc eredményei majd bukása csodálatot és együttérzést keltettek a *Young Ireland* elnevezésű korabeli írországi mozgalom egyes tagjaiban. A katolikus Írország „felszabadítójaként” tisztelt Daniel O’Connell nemzeti tömegmozgalmai pedig a magyar reformnemzedék elismerését vívták ki, amint azt az 1830-as években hazánkban először megjelent nyomtatott magyar nyelvű periodikák is tanúsítják.

Ezzel párhuzamosan a magyar reformnemzedék kiemelkedő alakjai tanulmányutakat tettek Nyugat-Európában és tapasztalataikat útleírások, esszék formájában tették közzé Magyarországon. Ezen magyar reformerek közül többen, mint például Pulszky Ferenc, Bárány Eötvös József és Szemere Bertalan ellátogattak a Brit-szigetekre, sőt Írországba is.

Jelen munkám a 19. századi ír-magyar kapcsolatok kutatásának részét képezi, és azt villantja fel, hogyan látta Szemere Bertalan az ír fővárost, Dublint az 1830-as évek végén, és hogy látásmódját milyen hatások formálhatták.

Pintér Márta, PhD., a Pannon Egyetem MFTK Angol-Amerikai Intézetének docense. Az AAI oktatójaként elsősorban Nagy-Britannia és Írország történetével és mai társadalmával foglalkozó tárgyakat oktat. Doktori értekezését az irlandisztikai és a nyelvpolitikai tanulmányokat összekötő

területen írta, melyből egy monográfia is született *Nyelv és politika Írország történetében* címmel. Az elmúlt néhány évben Pintér Márta a 19. századi ír-magyar kapcsolatok vizsgálatára terjesztette ki kutatómunkáját.

Rednik Zsuzsanna: The Middle of Nowhere in Non-Shakespearean Jacobean Tragedy

A kneeling statue at the base of a ducal tomb. The common sewer. The tip of a poniard in the ventricle of a human heart. Lines between the two deaths of the same character. The miseries of enforced marriage moaned about by a husband who bought himself a wife. The unexplained disappearance of a rightful heir. Powerful evocations of total disintegration and the way beyond on the Jacobean tragic stage. In my paper I attempt to explore the intricate imagery, both verbal and visual, of the expression of loss and being lost, in the light of the perspectives opened up by the very same tragic loss in Webster's and Ford's plays.

Zsuzsanna Rednik is a former lecturer of the University of Pannonia English and American Studies Institute. Her main research interest is the metaphorisation of loss and damnation in non-Shakespearean Jacobean tragedies.

Regéczi Ildikó (Debreceni Egyetem-BTK, Szlavisztikai Intézet): Pétervár illuzórikus világa a színpadi illúzió terében (Lermontov: *Álarcosbál*)

A *pétervári szöveg* (V. Ny. Toporov) egyik alapjellegzetessége a térség teatralizált valóságának elemeivel való játék. A centrumhoz kapcsolódó dekorativitás és díszletszerűség, a mimézis útján keletkező fizikai táj és az állandó szerepjáték által megélt létezés kontúrjainak felnagyítása hozzátartozik a pétervári szöveg szubsztrátumainak sorához. Ami a 18 – 19. században a város nyelvén a maszkabálban létezés otthonosságát jelenti, az a Pétervárt mint topografikus színteret mozgósító szövegek legelemibb sajátosságává is válik: a szigorú elrendezettség káosszá oldódása paradigmaticusan tér vissza a pétervári szövegvilágban. Ez az a Lermontov korabeli orosz színpadi tradícióval élesen szembenálló konstrukciós alapelv, amelyre az *Álarcosbál* (1835–1836) című dráma épül és egyszersmind ezzel függ össze a kaotikus, véletlenszerűségeen alapuló létezést a *pétervári álarcosbál*, illetve a *kártyajáték* metaforájához kötő színpadi replika. Elsődlegesen a struktúra, majd az utóbbi, a cselekménymenetben és a szereplői dialógusban megformálódó tartalom oldaláról kíséreljük megközelíteni a pétervári tér színi megjelenítésének sajátosságait.

Lermontov drámai költeményének 20. század eleji színpadi interpretációiban, a darab misztikus-szimbolista átértelmezéseiben nagy jelentőségre tesz szert a topografikus színtérként szereplő Pétervár. Az Alekszandrinszkij Színházban Mejerhold rendezésében színpadra vitt *Álarcosbál* színpadi megformálása a „feszült titokzatosság” légkörében fogant, színpadképe mintegy „összenőtt” Pétervár építészeti együttesével. Az előadásról viszonylag pontos képet alkothatunk A. Ja. Golovin, az előadás díszlet- és egyben jelmeztervezője, a berendezés apró részleteire is kiterjedő mintegy száz fennmaradt vázlata alapján. Célunk, hogy e korabeli tervek valamint az előadásról szóló összefoglalók és kritikák alapján rekonstruáljuk a meyerholdi színi interpretációt, amely véleményünk szerint jogosan nagy hangsúlyt fektet az infernalis erők játéktereként kezelt pétervári színhelyre, így a 19. századi orosz irodalom pétervári szövegeinek misztikumát is felidézi, és a város fantazmagórikus terében a

maszkabál, a kártyajáték, valamint a rejtvény képében manifesztálódóan az illúzió alapuló létezés problematikáját nyitja meg.

Regéczi Ildikó, PhD, a Debreceni Egyetem BTK, Szlavisztikai Intézetének egyetemi docense, az irodalomtudomány kandidátusa. Ez idáig egy önálló és egy szerkesztett kötete jelent meg Csehov műveiről (Regéczi Ildikó: Csehov és a korai egzisztenciabölcselet, Debrecen, Kossuth Egyetemi Kiadó, 2000. 195 l.; Közelítések – Közvetítések. A. P. Csehov, szerk. Regéczi Ildikó, Debrecen, Didakt, 2011. 232 l.), valamint számos (elsősorban: magyar és orosz nyelvű) tanulmánya a klasszikus orosz prózáról (Csehov, Gogol), a kortárs orosz próza egyes képviselőiről (Veny. Jerofejev, L. Ulickaja, Vik. Jerofejev). Szakszöveg-fordításokat készít oroszról magyar nyelvre. Pár éve érdeklődése a térbeliség irodalmi jelentései felé fordult.

Somogyvári Lajos (Pécsi Tudományegyetem, Oktatás és Társadalom Doktori Iskola; Tab, Rudnay Gyula Középiskola): A tudásátadás oktatási-intézményi tereinek vizuális vizsgálata az 1960-as évek magyar pedagógiai szaksajtójában

Doktori disszertációm az 1960-as évek magyar pedagógiai szaksajtójának (*Család és Iskola, Gyermekünk, Köznevelés, Óvodai Nevelés, A Tanító, A Tanító Munkája*) képanyagának elemzésén alapul – az interdiszciplináris megközelítés a hagyományos (oktatás)történet, az ikonográfia és az antropológia szempontjainak ötvözésével jár együtt. Az 5371 fényképből álló anyag strukturálása tevékenységformák és térhasználat szempontjából történik, ennek domináns hányada az oktatási intézményi terek képi megjelenítése, az ezekből kibontható társadalmi jelentések és gyakorlatok leírása.

A pedagógiai terek hagyományos leírásai az osztályteremre koncentrálnak – ezen kíván lépni vizsgálatom, összesen 1338 fotó felhasználásával. Szükséges az elemzések kibővítése, egyrészt a többi intézménytípus (óvoda, felsőoktatás, nevelőotthonok, kollégiumok), másrészt a többi tértípus ábrázolásának irányában. Hipotézisem szerint a korszak gyermek és fiatal-felfogását a közösségi-, intézményi-térben való létezés ábrázolása dominálja, a felnőtt-szerepeket pedig a pedagógus és a szülői munkaközösség tagjának képzetei. A képanyagban az óvodai terek megjelenítései vannak túlsúlyban, az iskolafokokozatok emelkedésével ez egyre csökken. A külső (udvar, sportpálya, kert, az épület) és belső terek (terem, folyosó, tanári) egyaránt a vizsgálat tárgyát képezik, a feltárt kulturális jelentések eszme-, társadalom és oktatástörténeti háttérének felvázolása is megtörténik.

Az óvodai terek vonatkozásában elemzésem bemutatja a szimbolikus térfoglalás egy példáját, az udvar és a kert multifunkcionális terét; az általános-, és középiskolánál az iskolaépítészeti törekvéseit, ezek háttérét, a közösségi terek diverzifikálódását; a felsőoktatásban pedig a tudományos-technikai fejlődés által keltett igények jelentkezését. Természetesen ezek csak kiragadott példák, a főbb tendenciák érzékeltetésére szolgálnak.

Somogyvári Lajos a PTE BTK magyar-történelem szakának elvégzése után, 2006-tól kezdte el PhD tanulmányait a Pécsi Tudományegyetem, Oktatás és Társadalom Doktori iskolájában (Géczi János tanára javaslatára), ugyanettől az évtől dolgozik a Somogy megyei Tabon, a Rudnay Gyula Középiskolában tanárként. Az iskolában számos projektben részt vett, szerkeszti az iskolai honlapot,

rendszeresen jelenteti meg diákjaink írásait a *Somogyi Hírlapban*, e mellett folytatta doktori tanulmányait. Publikációi főleg az *Iskolakultúrában* jelentek meg, ezen kívül a *Magyar Pedagógiában*, *Educatióban*, *Új Pedagógiai Szemlében*, angol nyelvű recenzióit Olaszországban és Kanadában jelentették meg, egy harmadik angol nyelvű tanulmány előkészületben van Romániában. Disszertációjának témája az 1960 és 1970 közötti magyar pedagógiai szaksajtó képi anyagának elemzése.

Stojmenovic, Violeta (University of Belgrade, Faculty of Philology): World Trade Centre in DeLillo's novels

Before the 9/11 terroristic attack, which become the theme of DeLillo's *Falling Man*, the twin towers of New York WTC had been used as an emblem of capitalist modes of material and symbolic production in various previous texts of this American novelist and New York citizen. The images of the towers from various personal perspectives or the critical commentary on their construction are used in *Players* (prominently, because the place is the working place of a character) in *Mao II* and in *Underworld*. The paper will analyse the narrative, thematic and symbolic ideological function of these images and the attitudes toward them, so as of the fact that they are constantly related from a female point of view, suggesting gender(ed) perspective on this object.

In *Players*, placed in the late seventies, the appearance of WTC (transient, despite of the massiveness of the buildings) and the sense of being therein are connected with the images of flow, currents and waves in the context of the loss of certainty and permanence in everyday life. In *Mao II*, seen from the loft of a character's apartment, WTC is an example of the processes of commodification/co-modification of space and place respectively. They provoke rage, nostalgia and necessity of reaction against the imperialistic arrogance in changing and subjugating both the cityscape and the citizens. In *Underworld*, the period of the WTC construction is evoked through the eyes of an artist on the roof, while her musing on it suggests Baudrillard's concept of the global political duopoly so as his oxymoron "the ruins of the future", which DeLillo used as the title of an essay written in the wake of the WTC destruction.

So, the paper will summarize all the relevant ideological motives, narrative motifs and themes connected with DeLillo's contesting representation of this ruined icon of globalism, and globalisation as Americanisation of economics and politics.

Violeta Stojmenovic graduated at the General Literature and the Theory of Literature Department, Faculty of Philology, Belgrade University in 2003. She is working on her PhD thesis "Chronotopes and Carnivalisation in Don DeLillo's novels from *Americana* to *Underworld*" as a PhD candidate at the same faculty. She has been working as a librarian for ten years. She participated in several international conferences in Serbia and published numerous scientific papers on various literary and librarianship topics and reviews in conference proceedings and in the prominent Serbian peer-reviewed and other journals (*Letopis Matice srpske*, *Communication and Culture Online*, *Koraci*, etc.)

Sudár Orsolya Anna (ELTE): In Search of Memory: Tracing Commemoration and Remembering in New York and Budapest through the Analysis of the Tenement Museum and Orczy House

The author of this paper wishes to explore manifestations of commemoration in New York and Budapest through the comparative analysis of the Tenement Museum and Orczy House. The former invites visitors to engage in the history of the 1860s-immigrant, the latter ceases to propose the act of remembering, since it has been torn down in 1938. Taking on the previously claimed similarities between New York and Budapest, the essay focuses on the similarities the two sites carry: both being dwelling houses for migrants and immigrants and, standing in the focus of this work, the Jewish community. A thorough, parallel understanding of historically grounded similarities, such as their social function in the urban contextualization, offer a reading of both cities as text; which reading corresponds with and is based on the space/place differentiation made by de Certeau. The author argues that though Orczy House is not present, therefore is called non-present, in the physical and visually observable city landscape, the site echoes the norms of commemoration similar to those carried out by the Tenement Museum. As Orczy House was a landmark of the Budapest-ghetto, the Tenement Museum is considered to be that of the Lower East Side in Manhattan; both being capable of identifying their environment fundamentally. To support this claim, the five elements of the urban context, coined by Kevin Lynch, are taken into consideration. Relying on these terms, both sites are read as nodes and landmarks. What constitutes the core of the author's argument is, essentially, the supposition that social transformations taking place around the turn of the 20th century are visually manifested and imprinted on the city landscape, embodied by the Museum and Orczy House. Inevitably, the fact that both sites are exclusively bound with history and can be interpreted solely through the lens thereof, raises the question whether they can be read as sites of memory. To answer this question Pierre Nora's term, lieux de mémoire, is called and through the differentiation of history and memory, the two sites and their functions as memorials is analyzed. In the reading of the sites as lieux de mémoire, the trauma of the Holocaust becomes the fundamental narrative of the highly distinctive commemorative acts and gestures carried out by the two places.

Sudár Orsolya Bachelor diplomáját a Pázmány Péter Katolikus Egyetemen szerezte, Angol szakon. Egy évet nyelvtanulási céllal Párizsban töltött, ahol kulturális tudósítóként is dolgozott. Diplomamunkájában az épített környezet és a gender kapcsolatát elemezte, különös figyelmet szentelve azok történelmi hagyományaira. Jelenleg az ELTE Amerikanisztika tanszékén hallgató, kutatási területe a kultúratudomány, azon belül pedig a vizuális kultúra. Legutolsó munkája New York és Budapest történelmi és emlékezet-politikai összehasonlítása volt *In Search of Identity: Commemoration and remembering in New York and Budapest through the analysis of the Tenement Museum and Orczy House* címmel; ezzel vett részt a 2013-as Országos Tudományos Diákköri Konferencián. Jelenleg New York ikonikus identitás-helyeit kutatja az 1870-es és 1930-as évek között. Ösztöndíjasként részt vett a Salzburg Global Seminar keretein belül megrendezett *Sustainability and the City* témájú konferencián. Pályázik az ELTE doktori programjába, ahol a magyarországi és amerikai urbánus identitást, mint komparatív jelenségeket fogja kutatni.

Szabó F., Andrea (PE-MFTK-AAI): Gothicizing Everyday Places: Alice Munro

Huron County in Canada has come to be known by now as Munro County since Noble Prize laureate Alice Munro has transformed the region in her short fiction since the 1960s into a mythic land where semi-peripheral lives assume gothic grandeur. In my presentation I examine the meanings of home in Munro County in a story cycle published in *Open Secrets* incorporating the theoretical tools of Spatiality Studies into literary and cultural criticism, especially relying on Alison Blunt's investigation of the home. I argue that the Munrovia home resists the idealization of the North-American middle-class as it appears as fundamentally uncanny.

Andrea F. Szabó, PhD, works as a senior assistant professor at the English and American Studies Institute, University of Pannonia. She studied English and German Languages and Literatures at Debrecen University (KLTE), Gender and Culture at Central European University, and Human Resource Management at Budapest University of Technology and Economics. She earned her PhD at Debrecen University in Literature and Culture Studies with her dissertation on Alice Munro's Neo-Gothic. Her research interests include the intersections of literature and gender, those of Gothic Studies, the Female Gothic in particular, and Spatiality Studies, as well as, Alice Munro's fiction, which embraces all of the above. She is founding co-editor of *TOPOS – Bilingual Journal of Space and Humanities*.

Szentgyörgyi, Szilárd (PE-MFTK-AAI): Where Literature Meets Linguistics: The Syllable

There is much more in common to literature and linguistics than what the lay-person would think at first sight: they are not only both concerned with language and its usage but there are also a number of phenomena and concepts that play highly significant roles in these two areas. In this talk we will take a look at the role syllables and some other related concepts play in linguistics and literature. We are hoping to demonstrate that it is no accident at all that it is a particular part or parts of rhyming words or syllables that are identical, but rather a consequence of what a rhyme is in its linguistic sense: one of the major parts of the syllable containing the nucleus or peak most often filled by a vowel sound.

First we are going to take a look at the notion of the rhyme itself: a poetic device in literature with many subtypes including syllabic, imperfect, and weak rhymes, and assonance, consonance, and alliteration among others on the one hand and it is also a metrical unit, a constituent of suprasegmental phonology in linguistics, the unit that plays a crucial role in determining stress patterns in syllable weight sensitive languages like English.

After an introduction to the constituents of the syllable – onset, rhyme, nucleus and coda – we will take a look at three major linguistic phenomena that also have consequences in literature:

- syllable or rhyme weight, which determines whether a syllable can be stressed in English or not and which also functions as the basis for the iambic rhythm of English poetry;
- the phonological rhyme constituent of the syllable, which is the part in the final syllable of a rhyming word pair that has to be identical for them to constitute a rhyme;
- phonological restrictions concerning the place of articulation of the coda consonants in the rhyme – as we will point out, English has strict constraints on what type of consonants may appear syllable finally after certain vowels, and only coronal consonants, i.e. the ones produced with the tongue-tip, are allowed to occur after certain vowels, which will consequently restrict the choice of rhyming words in English poetry.

With the above discussion, we hope to point out that linguistic notions play a crucial role in defining some of the poetic devices and also delimit the combinations that are available for the poet.

Szilárd Szentgyörgyi, PhD, is a linguist, a phonologist more specifically, who received his PhD from the University of Szeged in theoretical linguistics. Ever since his leaving the doctoral program he has been working for the English and American Studies Institute at the University of Pannonia, which he is also the acting chair of at the moment.

His research interests include the phonology of English and Hungarian, vowel harmony systems and the voicing typology of languages, and also Optimality Theory and its application to cross-linguistic phenomena.

Szilárd Szentgyörgyi has received grants from the Soros foundation, the Fulbright Commission, OTKA – the National Scientific Research Fund –, the Bolyai grant from the Hungarian Academy of Sciences and Erasmus and Campus Hungary-grants. He is a board member of HUSSE, the Hungarian Society for the Study of English, and also a member of the linguistic committee of OTKA and the Balassi Institute.

Szitár Katalin (PE-MFTK-IKI): Tér és idő a modern magyar regényben (Kaffka Margit: *Mária évei*)

A irodalmi szöveg tér- és időszerkezeteinek kutatása régtől fogva összekapcsolódik – elég M. Bahtyin „kronotoposz”-fogalmára utalnunk. Ugyanakkor a posztmodern irodalomtudományban a tér értelmezései jellegzetesen kultúraszemiotikai alapozásúak, míg az idő az elbeszélés lineáris folyamatában kap jelentőséget. Jelen dolgozat a két szempont (újra)egyesítésére tesz kísérletet. A modern magyar regény egy jellegzetes, ugyanakkor – elbeszéléstechnikáját tekintve – kísérletezőnek is nevezhető példáján a tér- és az időviszonyok összefüggéseire, a narratív és tropológiai jelentésképzésben való szerepeik feltárására törekszik.

Szitár Katalin, PhD, habil., irodalomtörténész, kutatási területe: modern magyar és klasszikus orosz irodalom, poétika, kultúraelmélet. Irodalomtudományi PhD-fokozatát 1998-ban szerezte, 2008-ban habilitált az Eötvös Loránd Tudományegyetem Doktori Iskolájában. 2002 óta a Pannon Egyetem (ill. jogelődje, a Veszprémi Egyetem) oktatója, jelenleg egyetemi docens, az Irodalom- és Kultúratudományi Intézet mb. vezetője. Két monográfia szerzője: *A prózanyelv Kosztolányinál* (2000); *A regény költészete – Németh László* (2010). Elméleti és elemző tanulmányokat írt a magyar modernség első és második hullámának meghatározó szerzőiről: Babits Mihály, Krúdy Gyula, Kaffka Margit, Márai Sándor elbeszélő művészetéről, Örkény István dramaturgiájáról, József Attila Pilinszky János, Kovács András Ferenc lírájáról. Összehasonlító poétikai kutatásokat folytatott a magyar és orosz irodalmi kapcsolatok tárgykörében. 7 irodalomtudományi tanulmánykötet szerkesztője. Utóbbiak között a *Szó – elbeszélés – metafora. Műelemzések a XX. századi magyar próza köréből* (2003) és a *Vers – ritmus – szubjektum. Műértelmezések a XX. századi magyar líra köréből* (2006) című tanulmánykötetek társszerkesztője – Horváth Kornéliával –, mely kötetek az irodalomelmélet korszerű irányzatai és koncepciói felől tekintik át a modernség magyar irodalmát, közvetítik és a magyar irodalom értelmezésében alkalmazzák az orosz költészettan hazánkban korábban kevésbé ismert eredményeit. Jurij Lotman kései szemiotikai kultúraelméletének közvetítője a *Kultúra és*

intellektus. *Jurij Lotman válogatott tanulmányai a szöveg, a kultúra és a történelem szemiotikája köréből* (2002) című kötetel.

Szokonya, István (ELTE): Walden Pond, the Functioning Memorial

The tiny town of Concord, Massachusetts, is home to a staggering number of landmarks, literary allusions, cultural heritage, and historic significance. From the point of view of literary and cultural memory studies, however, the most significant site is Walden Pond and the area surrounding it, providing numerous ways to remember Henry David Thoreau and his famous work, *Walden*. Not long after Thoreau had left the site in 1847, Walden Pond and Concord both became iconic places of American cultural history.

In this conference paper I would like to present and analyze the ways one can pay tribute to Thoreau and his famous work in and near Concord. The memorialization and self-memorialization of Thoreau's writing his work at Walden Pond were successful in many ways since there are numerous sites in the Concord area where anyone can commemorate the author and his fascinating work. Furthermore, there are some iconic sites which became functioning memorials without intentions to become such memorials. In the conference paper I would also like to focus on the collective memory of the American nation and Concordians regarding *Walden*.

István Szokonya received his double MA degrees in English Language and Literature and Communication Studies from Károli Gáspár University of the Hungarian Reformed Church, Budapest. Currently, he is pursuing a PhD degree in American Studies at ELTE, researching the culture and literature of the American South.

Várhalmi Zsuzsa: „És tűzből volt az ég és a föld” – A sivatag Balzac két elbeszélésében

Balzac realista regényvilágában a helyszínek kiemelkedő jelentőséggel bírnak: a környezet alapvetően határozza meg az embert és a cselekményt. Ahogyan a 18-19. század fordulójának természettudósai vallották, ember és állat tulajdonságainak egy része vitathatatlanul a környezeti vonásokból eredeztethető.

Mielőtt színre lép a szereplő, az olvasó már látja életterét; még meg sem szólal, már látjuk ruháit, és képet alkotunk fizikai vonásairól, amelyekhez egy-egy erkölcsi tulajdonság is társul a megfigyelő elbeszélő tolmácsolásában. Ebben a világban a helyszín jelentősége sohasem elhanyagolható. Hol máshol találkozhatna a teljes elzártágban élő rabszolga királynő a végzetét jelentő férfival, mint a Tuileriák kertjében? Hogyan másként mutathatná be a sivatagot az író, aki sosem járt a bibliai helyszínen, mint egy ifjú provence-i katona szemén keresztül, aki a magányos sivatagi kaland révén a létezés más síkját tapasztalja meg?

Ikonikus helyszín maga Párizs is, hiszen a 19. század első felében ölt testet a nyüzsgő nagyváros, melynek egyik legjelentősebb irodalmi megteremtője Balzac. Számos ikonikus helyszín tűnik fel az *Emberi színjáték*on innen és túl, előadásomban mégis egy szimbolikus ikonikus helyet vizsgálnék. A realista regényíró, aki sosem látta a sivatagot, ám olvasta a nagyra becsült festő kortárs, Delacroix feljegyzéseit, általa és olvasóközönsége által is jól ismert képek segítségével jeleníti meg a tájat, mely kivételes jellegének köszönhetően tökéletes háttérrel nyújt egy beavatási szertartás számára.

A *Sivatagi szenvedély* című elbeszélés ellenpontjaként is tekinthető *Az aranyszemű lányban* a sivatagi magányt idéző rabság színhelye szintén ikonikus: a keleti háremek szellemiségét a nyugati világban megvalósító budoár a város szívében, falak közé teremti újra a végtelen határolta afrikai börtönt.

A sivatag mint ikonikus helyszín személyiségformáló szerepe más Balzac-szövegekben is tetten érhető, a nagyváros ellenpontjaként ábrázolva pedig örökre nyomot hagy a beavatott vonásain, aki így a visszatérés után kívülállóként áll a társadalom peremén.

Bár a történeti kontextusnak köszönhetően konkretizálható a helyszín, a balzaci sivatag szimbolikus hely, a bibliai pusztának, a megkísértés színhelyének 19. századi megvalósulása, különlegessége adja jelentőségét: az elbeszélések keretétül nem a homok és a hőség, sokkal inkább a nyomasztó határtalanság teremtette korlátok, az elhagyatottság és Isten jelenléte, azaz a könyörtelenben jelen lévő könyörület szolgál.

Várhalmi Zsuzsa Az Eötvös Loránd Tudományegyetem francia (2004) és magyar (2005) szakán végzett tanulmányai után a Debreceni Egyetem Irodalomtudományok doktori iskolájában szerzett abszolutóriumot 2008-ban. Fél évet töltött Párizsban, majd két évet Lille-ben, ahol az *Emberi és állati természet Balzac műveiben* című disszertációjához végzett kutatásokat.